

SAMLAREN

TIDSKRIFT
FÖR
SVENSK LITTERATURHISTORISK
FORSKNING

NY FÖLJD. ÅRGÅNG 16

1935

UPPSALA 1935

SVENSKA LITTERATURSÄLLSKAPET

UPPSALA 1935

ALMQVIST & WIKSELLS BOKTRYCKERI-A.-B.

35452

I slutet av samma år, 1685, har, som Ingeborg Nordin-Grip meddelar, Heysig-Ridderstierna tillsammans med Wennæsius' moder och broder samt den ovannämnda fiskalen Söderman tydligen definitivt ordnat med dödsboet.¹

Jag har redan förut framhållit det beklagliga i att författarinnan till den första akademiska avhandlingen om Erik Wennæsius uraktlåtit att taga del av bouppteckningsinstrumentet efter skalden. Helt säkert skulle detta dokument kunna ge åtskilliga ledtrådar vid uppspårandet av Wennæsius' anonyma dikter. Författarinnan har tydligen i viss mån dragit in en del av dessa dikter i sin undersökning och kommer kanske i framtiden att taga upp dem till behandling i större utsträckning. I varje fall tyder delbeteckningen på författarinnans avhandling, att vi möjligen kunna vänta en fortsättning på hennes studier i Wennæsius' diktning.

Som ett bidrag till kännedomen om Wennæsius' anonyma författarskap må i detta sammanhang meddelas en anteckning i Stockholms stadskonsistorii protokoll för den 21 april 1680:

»Af dhe booktryckiare, som blefwo til närvarande dag *citerade*, angående dhe skrifter, som dhe utan *decani permission* understå sig emot gjorde förordning emottaga att tryckia, opkom *Heinrich Larsson* gesäll hoos booktryckiaren *Wankif*, och tilstodh en skrift wara der nu nyligen tryckt hoos hans mästare giord af *Venæσιο* uthan nampnetz undertecknande; och efter undfången *correction* och förmaning, at han ingen skrift uthan *decani* tilståndh tryckia skulle, uthlofwade han sådant att efterkomma och göra».²

Gunnar Bolin.

Till dateringen av en Lucidorsdikt.

Under nr XVIII i Helicons Blomster förekommer en dikt med upptakten »Grymme Tartar / stygge Took», vilken Lucidor's senaste utgivare, Fredrik Sandwall, med rätta betecknar som »denna eleganta och älskvärda visa».³ Redan J. Linck i sin avhandling *Om Lars Johansson (Lucidor den olycklige)*, Stockholm 1876, anser — »nog med rätta» säger Sandwall — att den skämtsamma hyllningen till Lisette »bör sättas i samband med en maskerad vår- eller hösttiden». Linck hänvisar i detta sammanhang till besöket av en notabel beskickning i Stockholm

¹ INGEBROG NORDIN-GRIP, a. a., s. 62, not 1. — Genom felläsning eller tryckfel uppper författarinnan, att »W:i moder och bröder» — i stället för broder — varit närvarande vid förrättningen.

² Stockholms stads konsistorii protokoll 1680, s. 239, Stockholms stadsarkiv.

³ FREDRIK SANDWALL, *Samlade dikter av Lucidor, Tredje häftet (Kommentar)*, s. 33, Stockholm 1922 (*Svenska författare utgivna av Svenska vitterhetssamfundet*, IV).

sommaren 1666, där »sannolikt» även tatarer medföljde. Sandwall, som refererar en upplysning av Karlfeldt om ett tatariskt besök i Stockholm augusti 1667, anför ytterligare exempel på dylika exotiska upp- vaktningar i den svenska huvudstaden. Han påpekar sålunda besöket av en tatarisk ambassad om 12 personer i februari 1669. Följande år, 1670, erhöles tvenne tatariska sändebud, »alte, schmutzige Leute», heter det, den 23 mars audiens under någon förevändning och stannade inemot 3 månader, varefter man lyckades bli fri från dem.¹ Som Sandwall vidare påpekar, är det ovisst var Lucidor vistats de nyssnämnda åren 1666 och 1667.² I juli 1669 befann sig Lucidor dock i Stockholm och förblev där till sin död 1674.

De nyssnämnda tvenne tatariska sändebuden året 1670 gjorde tydligen ett slätt intryck. Till den svenske konungen överlämnade de blott en sabel och en dålig häst, »nicht viel Schatzes werth». Ståttligare var en hittills tydligen ej observerad tatarisk ambassad, som året därpå, 1671, gjorde sitt intåg i Stockholm. Om denna ambassad finnes en notis i Stockholms stads civilprotokoll 1671, där det under den 17 april heter:

»Hoffqvartermestaren Oluf Michelsson begierade, att någre *loyementen* måtte förordnas uppå Norremallm till qvarter för een *major* som är ankommen med dhe ankomne tartare gesanterne. Huilket ährende straxt *recommenderades* cämneren uppå Norremallm Hindrich Anderson Sparijn».³

Gunnar Bolin.

Ett bidrag till Samuel Columbus' biografi.

I sin avhandling om *Samuel Columbus* har Ragnar Ekholm framhållit, att skalden en tid varit præceptor i Mårten Persson Blixencrons familj.⁴ Blixencron avled 1667 ²⁸/₄ i Stockholm och begravdes därstädes samma år d. ⁵/₉ i Jakobs kyrka.⁵ Ekholm anser det osäkert huruvida Columbus bibehållit sin plats i familjen efter husfaderns död och påpekar, att den nyvordne huvudmannen, Gustaf Blixencron, var 18 år och sålunda icke längre behövde någon præceptor.⁶ Emellertid funnos ytterligare ett par tre söner i familjen, vilkas uppfostran påkallade uppmärksamhet, nämligen sönerna Carl, född februari 1656,

¹ Ibid., s. 34.

² Jfr även G. BOLIN, *Nya bidrag till Lucidors biografi*, s. 270 o. passim, *Samlaren* 1934.

³ Stockholms stads civilprotokoll 1671, fol. 129 r., Stockholms stadsarkiv.

⁴ RAGNAR EKHOLM, *Samuel Columbus. Bidrag till kändedomen om hans levnad och författarskap*, akad. avh., Uppsala 1924, s. 20 ff.

⁵ Se GUSTAF ELGENSTIERN, *Den introducerade svenska adelns ättartavlor*, I (ätten Blixencron), Stockholm 1925.

⁶ EKHOLM, a. a., ss. 21—22.